

(Ф 03.02 – 110)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

Факультет економіки та бізнес-адміністрування

Кафедра економіки повітряного транспорту

УЗГОДЖЕНО

Декан ФЕБА

С. Смерічевський

«27» 05 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

А. Полухін

«01» 06 2021 р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Превентивна економіка і прогнозування змін»

Освітньо-професійна програма: «Економіка підприємства»
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 051 «Економіка»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	1	120 / 4,0	17	17	–	86	-	-	диф.залік 1 с.
Заочна	1	120 / 4,0	6	6	–	108	К.р.-1с.	-	диф.залік 1 с.

Індекс: РМ-6-051-3/21-3.3

Індекс: РМ-6-051-3з/21-3.3

СМЯ НАУ РП 11.01.01–01–2021

Система менеджменту якості.
Робоча програма навчальної дисципліни
«Превентивна економіка і прогнозування
змін»

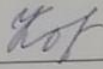
Шифр
документа

СМЯ НАУ
РП 11.01.01-01-2021

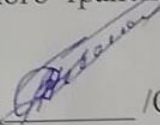
Стор. 2 із 11

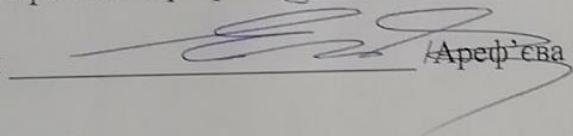
Робочу програму навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Економіка підприємства», навчальних та робочих навчальних планів НМ-6-051-3/21, НМ-6-051-3з/21 та РМ-6-051-3/21, РМ-6-051-3з/21 підготовки здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 051 «Економіка» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
/доцент, д.е.н./:

 /Коваленко Н.В./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри освітньо-професійної програми «Економіка підприємства», спеціальності 051 «Економіка» – кафедри економіки повітряного транспорту, протокол № 16 від «17» травня 2021 р.

Гарант освітньо-професійної програми /Сімкова Т.О./

Завідувач кафедри /Арф'єва О.В./

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради факультету економіки та бізнес-адміністрування, протокол № 5 від «05» 05 2021 р.

Голова НМРР /Гофанчук А.Т./

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 3 із 11	

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	5
2.3. Тематичний план	6
2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).....	7
2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи	7
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	8
3.1. Методи навчання	8
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	8
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	9

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 4 із 11	

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін» розроблена на основі «Методичних рекомендацій до розроблення і оформлення робочої програми навчальної дисципліни денної та заочної форм навчання», затверджених наказом ректора від 29.04.2021 № 249/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Навчальна дисципліна «Превентивна економіка і прогнозування змін» є вибірковою дисципліною та удосконалює теоретичні та практичні основи сукупності знань та вмінь, що формують профіль фахівця в галузі економіки підприємства.

Метою навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін» є принципи, методи і моделі прогнозування змін на підприємстві для забезпечення конкурентоспроможності його функціонування в контексті превентивної економіки в умовах нестабільності зовнішнього середовища.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- розуміння сутності змін та природи їх виникнення;
- формування в студентів наукового світогляду і знань із технологій та методів прогнозування змін на підприємстві;
- визначення базових понять та інструментарій управління змінами;
- вивчення особливостей функціонування підприємств в умовах прогнозування змін;
- володіння навичками управління індивідуальними, груповими та організаційними змінами в мовах превентивної економіки;
- вивчення досвіду практичного застосування теорії та методології прогнозування змін на підприємствах.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна.

У результаті вивчення дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін» студенти повинні

Знати:

- рівні, на яких здійснюються зміни на підприємствах;
- особливості управлінських змін, які пов'язані із трансформаційними змінами на підприємствах;
- класифікацію змін;
- сутність, фактори та форми опору змінам.

Вміти:

- формувати команду та адаптуватися до умов проведення організаційних змін;
- впровадити організаційні зміни;

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 5 із 11	

- прогнозувати зміни якісних і кількісних параметрів.

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна.

Навчальна дисципліна «Превентивна економіка і прогнозування змін» підсилює такі компетенції: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Здатність самостійно здобувати нові знання, використовуючи сучасні освітні та дослідницькі технології у сфері економіки.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як «Економіка підприємства», «Стратегія підприємства», «Економічна діагностика» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: «Стратегічне управління та інноваційний розвиток підприємства» та при написанні кваліфікаційної магістерської роботи.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з одного навчального модуля, а саме:

– навчального модуля № 1 «Превентивна економіка і прогнозування змін», який є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Превентивна економіка і прогнозування змін»

Інтегровані вимоги модуля №1: Знати: об'єктивний характер системних структурних змін на підприємствах в умовах превентивної економіки; управління змінами - як процес постійного коригування напрямків діяльності організації; особливості змін на сучасних підприємствах; концепції управління змінами на підприємствах; передумови змін на підприємствах; основні компоненти зовнішньої системи, які спонукають підприємства до проведення змін.

Вміти: розробляти ефективний план дій по запровадженню змін; здійснювати керівництво процесом змін на різних етапах; формувати команду для проведення змін; проводити моніторинг та аналіз процесу змін тощо; аналізувати взаємозв'язку між функціональними стратегіями компаній з метою підготовки збалансованих управлінських рішень.

Тема 1. Організаційний розвиток і зміни в умовах превентивної економіки.

Особливості організаційного розвитку в зв'язку зі змінами. Причини організаційних змін. Способи подолання опору організаційним змінам. Об'єктивний характер системних структурних змін на підприємствах в умовах превентивної економіки.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 6 із 11	

Управління змінами - як процес постійного коригування напрямків діяльності організації. Особливості змін на сучасних підприємствах. Прогнозування індивідуальних змін.

Тема 2. Прогнозування індивідуальних змін.

Концепція організації, що навчається. Рівні та фази діяльності організації за Рашфордом і Коуланом. Модель конгруентної поведінки. Цикл втручання у процес змін. Модель Колба. Таксономія Блума.

Тема 3. Прогнозування командних змін.

Поняття групи та переформування її в команду. Фактори ефективності роботи команди. Підходи та етапи створення команд Типологія учасників команди за Белбіном. Концепція Біона. Підхід до вдосконалення бізнесу Шість сигм.

Тема 4. Прогнозування організаційних змін в межах превентивної економіки. Класичні теорії з управління змінами. Технологія здійснення організаційних змін. Методи та правила впровадження організаційних змін.

Тема 5. Управління опором змінам в межах превентивної економіки.

Причини опору змінам. Класифікація Р. Маурера, М. Армстронга, Джеймса О'Тула. Методи управління опором. Вимоги щодо навичок для здійснення процесу управління змінами.

Тема 6. Управління змінами у стратегічному прогнозуванні розвитку підприємства.

Сутність, фактори та форми опору змінам. Причини опору змінам. Класифікація Р. Маурера, М. Армстронга, Джеймса О'Тула. Етапи подолання опору змінам. Методи управління опором. Вимоги щодо навичок для здійснення процесу управління змінами

Тема 7. Методи здійснення стратегічного прогнозування змін в умовах превентивної економіки.

Функції прогнозування в системі стратегічного планування. Варіанти використання прогнозів. Основні методами прогнозування, що використовуються в стратегічному плануванні. Матриця перехресного впливу подій.

Тема 8. Управлінські технології, що використовуються в прогнозуванні змін.

Принципові підходи. Базові функції управління. Прогнозування зміни якісних і кількісних параметрів. Процес змінами.

2.3. Тематичний план.

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)								
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання				
		Усього	Лекції	Прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Прак. Заняття	СРС	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Модуль №1 «Превентивна економіка і прогнозування змін»										

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 7 із 11	

1.1	Організаційний розвиток і зміни в умовах превентивної економіки	1 семестр				1 семестр			
		15	2	2	11	17	1	-	16
1.2	Прогнозування індивідуальних змін	17	2	2	11	16	1	1	14
1.3	Прогнозування командних змін	15	2	2	11	16	1	1	14
1.4.	Прогнозування організаційних змін в межах превентивної економіки	15	2	2	11	16	1	1	14
1.5.	Управління опором змінам в межах превентивної економіки	15	2	2	11	16	1	1	14
1.6.	Управління змінами у стратегічному прогнозуванні розвитку підприємства	15	2	2	11	16	1	1	14
1.7.	Методи здійснення стратегічного прогнозування змін в умовах превентивної економіки	15	2	2	11	7			7
1.8	Управлінські технології, що використовуються в прогнозуванні змін	10	1	2	7	6			6
1.9	Модульна контрольна робота №1	3	-	1	2	-	-	-	-
1.10	Підсумкова семестрова контрольна робота (ЗФН)	-	-	-	-	2	-	1	1
1.11	Контрольна (домашня) робота (ЗФН)	-	-	-	-	8	-	-	8
Усього за модулем №1		120	17	17	86	120	6	6	108
Усього за навчальною дисципліною		120	17	17	86	120	6	6	108

2.4. Завдання на контрольну (домашню) роботу (ЗФН).

Контрольна (домашня) робота з дисципліни виконується у першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь, набутих студентом у процесі засвоєння всього навчального матеріалу з дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін».

Теми рефератів та завдання для виконання практичної частини контрольної (домашньої) роботи здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій, розроблених провідними викладачами кафедри.

Час, потрібний для виконання контрольної роботи складає 8 годин самостійної роботи.

2.5. Перелік питань для підготовки до підсумкової контрольної роботи

Перелік питань та зміст завдань для підготовки до підсумкової контрольної роботи розробляються провідним викладачем кафедри відповідно до робочої програми, затверджуються на засіданні кафедри та доносяться до відома студентів.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 8 із 11	

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

- метод проблемного викладу;
- дослідницький метод;
- дискусія;
- мозкова атака;
- метод конкретних ситуацій (КС): КС, що навчають аналізу та оцінці; КС, що навчають вирішенню проблем та прийняттю рішень; КС, що ілюструють проблему, рішення або концепцію в цілому.

Реалізація цих методів здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, під час самостійної роботи студентів, роботи з навчальною літературою.

3.2. Рекомендована література

Базова література

3.2.1. Науково-технічна бібліотека НАУ: 1. Управління змінами: методичні вказівки та завдання до практичних, семінарських занять, тести, завдання для самостійної роботи студентів спеціальності 7.03060101, 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування» денної форми навчання/ Укоопспілка, Львівська комерційна академія ; Фединець Н.І., уклад. – Львів: Львівська комерційна академія, 2013. – 80 с.

3.2.2. Робінс Стефан П., ДеЧенцо Девід А. Основи менеджменту: пер. з англ. – Київ: Основи, 2002. – 672 с.

3.2.3. Косач І. А., Ладонько Л. С., Калінько І. В. Ділове адміністрування: менеджмент організацій та управління змінами: навчальний посібник/ МОН України, Чернігівський державний інститут економіки і управління. – Київ: Кондор, 2014. – 217 с.

3.2.4. Новак В. О., Мостенська Т.Л., Ільєнко О.В. Організаційна поведінка: підручник/ МОН МС України, Національний авіаційний університет, Національний університет харчових технологій. – Київ: Кондор, 2013. – 498 с.

3.2.5. Кравцов В. І. Теорія організацій: конспект лекцій/ МОН; Національний авіаційний університет. – Київ: НАУ, 2010. – 48 с.– CD.

Допоміжна література

3.2.6. Ареф'єва О.В. Корпоративне управління: еволюція, становлення, розвиток: монографія / О.В. Ареф'єва. – К.: Ліра-К, 2013. – 178 с.

3.2.7. Ареф'єва О.В. Фінансовий менеджмент: навчально-методичний посібник. – Київ: Видавництво Європейського університету, 2002. - 96 с.

3.2.8. Новіков Б.В., Сініюк Г.Ф., Круш П. В. Основи адміністративного менеджменту: Навч. посіб.-К.: "Центр навчальної літератури", 2004

3.2.9. Організаційна поведінка/ Д.Галгірел, Дж.В. Слокум - молодший, - К.: Академвидав, - 2001. - 547 с.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 9 із 11	

3.2.10. Теоретичні та прикладні засади менеджменту/ Кузьмін О.Є. - Львів, БаК, - 2003. - 470 с. 24.

3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет

3.3.1. www.kmu.gov.ua

3.3.2. <https://www.rada.gov.ua/>

3.3.3. <https://zakon.rada.gov.ua/>

3.3.4. <https://www.me.gov.ua/>

3.3.5. <https://amcu.gov.ua/>

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАНЬ ТА ВМІНЬ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Вид навчальної роботи	Мак кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1 семестр		
Модуль № 1 «Превентивна економіка і прогнозування змін»		
Відповіді на практичних заняттях або підготовка доповідей та презентацій	40	20
Виконання тестових завдань на знання теоретичного матеріалу під час практичних занять	40	20
Виконання контрольної роботи (домашньої)	-	30
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше</i>	48	—
Підсумкова семестрова контрольна робота	-	30
Виконання модульної контрольної роботи №1	20	—
Усього за модулем №1	100	100
Усього за дисципліною	100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

	<p>Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»</p>	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 10 із 11	

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

	Система менеджменту якості. Робоча програма навчальної дисципліни «Превентивна економіка і прогнозування змін»	Шифр документа	СМЯ НАУ РП 11.01.01-01-2021
		Стор. 11 із 11	

(Ф 03.02 – 01)

АРКУШ ПОШИРЕННЯ ДОКУМЕНТА

№ прим.	Куди передано (підрозділ)	Дата видачі	П.І.Б. отримувача	Підпис отримувача	Примітки

(Ф 03.02 – 02)

АРКУШ ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДОКУМЕНТОМ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Підпис ознайомленої особи	Дата ознайомлення	Примітки

(Ф 03.02 – 03)

АРКУШ ОБЛІКУ ЗМІН

№ зміни	№ листа (сторінки)				Підпис особи, яка внесла зміну	Дата внесення зміни	Дата введення зміни
	Зміненого	Заміненого	Нового	Анульованого			

(Ф 03.02 – 04)

АРКУШ РЕЄСТРАЦІЇ РЕВІЗІЇ

№ пор.	Прізвище ім'я по-батькові	Дата ревізії	Підпис	Висновок щодо адекватності

(Ф 03.02 – 32)

УЗГОДЖЕННЯ ЗМІН

	Підпис	Ініціали, прізвище	Посада	Дата
Розробник				
Узгоджено				
Узгоджено				
Узгоджено				